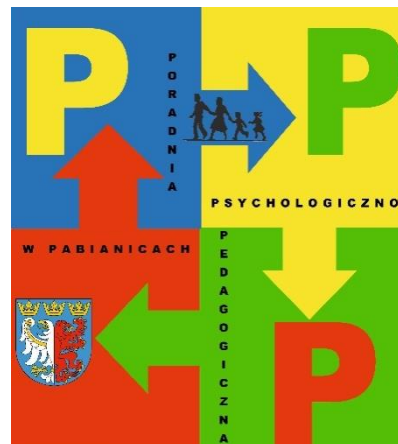

Orzeczenia, opinie – Dzieci/Młodzież a Ich Rodzice/Prawni opiekunowie

Mariusz Wielebski

dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej
w Pabianicach

Pytania i odpowiedzi

Czy pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych mogą prosić o okazanie dowodu osobistego w przypadku odbioru przez rodziców dokumentów takich jak: opinie (w tym opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka) oraz orzeczenia lub wglądu/dostępu do przygotowanej przez poradnię dokumentacji?

Tak, pracownicy poradni pp powinni wykazać się należyłą starannością podczas identyfikacji osoby uprawnionej do otrzymania takich informacji prosząc o okazanie dowodu osobistego lub innego dokumentu ze zdjęciem, na podstawie którego będą mogli ustalić tożsamość takiej osoby.

Czy poradnia PP może modyfikować wniosek o wydanie orzeczenia?
We wniosku o wydanie orzeczenia, w sytuacji braku zgody drugiego rodzica na przeprowadzenie diagnozy wprowadzono dodatkowy zapis, cyt.: „Oświadczam, że drugi rodzic został poinformowany o procedowaniu wniosku. Ponoszę pełną odpowiedzialność za prawdziwość danych zawartych we wniosku”.

We wzorze orzeczenia nie można wprowadzać żadnych zmian. Obowiązujące wzory orzeczeń stanowią załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. 2023 poz. 2061).

Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii może być podpisany przez jednego z rodziców, co wynika z przepisów ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809). Przepis art. 97 § 1 brzmi: „Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest obowiązane i uprawnione do jej wykonywania.”. Przepis art. 98. § 1 jest rozstrzygający „Rodzice są przedstawicielami ustawowymi dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka.”. W sytuacji braku porozumienia pomiędzy rodzicami, co do złożenia wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii przez poradnię, należy zastosować przepis art. 97 § 2 gdzie rozstrzygnięcie w tej sprawie pozostawia się sądowi opiekuńczemu.

Jeden rodzic – wypełnił i podpisał wniosek o wydanie orzeczenia, drugi rodzic tylko odbiera przygotowane przez ZO orzeczenie. Brak widniejącego podpisu pod wnioskiem o wydanie orzeczenia – czy drugi rodzic może odebrać orzeczenie? *Pytanie dotyczy rodzin, w których nie ma konfliktu między rodzicami i oboje mają pełnię praw rodzicielskich.*

TAK. Orzeczenie może również odebrać osoba upoważniona (posiadająca pisemne upoważnienie) przez rodzica(ów)/prawnego opiekuna/pełnoletniego ucznia.

Czy rodzic/opiekun prawny jest uprawniony do wglądu w dokumentację dziecka znajdującą się w poradni - wyniki testów, notatki specjalistów? Czy może prosić o ich kserokopie lub zrobić zdjęcie znajdujących się w niej dokumentów?

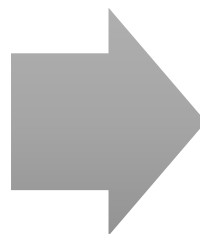
Rodzic/opiekun prawny może złożyć pisemny wniosek o wydanie kserokopii dokumentacji dziecka, a poradnia na podstawie tego wniosku przygotowuje kopie dokumentacji dziecka, która nie jest objęta klauzulą tajności testów psychologicznych.

Rodzic/opiekun prawny nie może zrobić zdjęć dokumentacji dziecka.

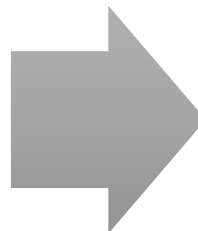
Czy zaświadczenia lekarskie niezbędne do wydania orzeczenia powinny być dostarczone do poradni w oryginale, czy wystarczy ich kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem?

Wnioskodawca może złożyć w poradni zaświadczenia lekarskie w formie kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem lub poradnia może skopiować oryginał zaświadczenia lekarskiego i samodzielnie potwierdzić za zgodność z oryginałem

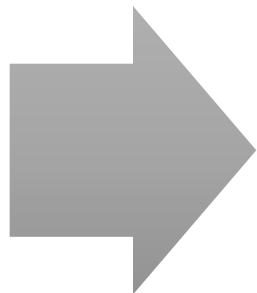
Co zrobić w przypadku, gdy od dnia złożenia wniosku do wydania opinii/orzeczenia nastąpiła zmiana nazwiska dziecka?
Lub zmiana nazwiska dziecka następuje po wydaniu pierwszej opinii/orzeczenia, a przed wydaniem kolejnego dokumentu?

Jeżeli zmiana danych dziecka nastąpiła w trakcie procedowania wniosku o wydanie opinii/orzeczenia wnioskodawca zobowiązany jest poinformować pisemnie o tym fakcie radnię, dostarczyć akta z USC do wglądu i na tej podstawie wydawana/e jest opinia/orzeczenie z aktualnymi danymi dziecka na dzień wydania stosownego dokumentu. Jeśli zmiana nazwiska dziecka nastąpiła po wydaniu pierwszego orzeczenia, a przed wydaniem kolejnego dokumentu radnia wpisuje dane dziecka, które obowiązują na dzień wystawienia dokumentu.

Co należy wpisać w orzeczeniu w miejscu: „dane rodzica”, jeżeli wnioskodawca nie podaje konkretnych danych, tylko np. w przypadku danych ojca widnieje adnotacja, że ojciec jest nieznany?

W akcie urodzenia każdego dziecka wpisane są dane rodziców. Zgodnie z art. 61 ustawy z 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2023 poz. 1378):

- Jeżeli nie stosuje się domniemania, że mąż matki dziecka jest ojcem dziecka, dane ojca zamieszcza się w akcie urodzenia w razie uznania ojcostwa albo sądowego ustalenia ojcostwa.
- Jeżeli nie nastąpiło uznanie ojcostwa albo sądowe ustalenie ojcostwa, w akcie urodzenia zamieszcza się jako imię ojca imię wskazane przez osobę zgłaszającą urodzenie, a w razie braku takiego wskazania w akcie urodzenia zamieszcza się jako imię ojca imię wybrane przez kierownika urzędu stanu cywilnego; jako nazwisko ojca i jego nazwisko rodowe zamieszcza się nazwisko matki z chwili urodzenia dziecka, z adnotacją o wpisaniu nazwiska matki i wybranego imienia jako danych ojca.

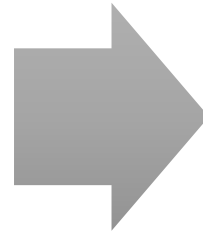
Czy w myśl zapisów zawartych §5 ust. 1. Rozporządzenia w sprawie wydawania opinii i orzeczeń przez ZO: „Zespoły wydają orzeczenia i opinie na pisemny wniosek rodzica dziecka lub ucznia lub na pisemny wniosek pełnoletniego ucznia, zwanych dalej wnioskodawcą” można uznać, że w przypadku pełnoletniego ucznia w/w wniosek może złożyć albo pełnoletni uczeń albo jego rodzic, nawet jeśli uczeń jest pełnoletni?

Zgodnie z art. 10 i 11 Kodeksu cywilnego pełnoletni uczeń szkoły ma pełne prawo do samodzielnego podejmowania czynności prawnych. Tylko on może wnioskować o wydanie opinii/orzeczenia czy odbierać stosowne dokumenty. Może również pisemnie upoważnić do tego konkretną osobę. Należy pamiętać, aby nie udzielać osobom trzecim żadnych informacji dot. dokumentacji pełnoletniego ucznia bez jego pisemnej zgody.

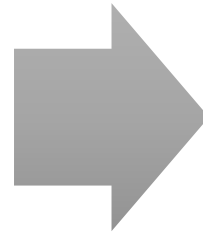
Jak w praktyce poradnie zawiadamiają
rodziców dziecka
o terminie posiedzenia ZO?

Poradnia może ogłosić termin
posiedzenia ZO poprzez wewnętrzny
komunikat/zawiadomienie w PPP, może
przekazać te informacje tradycyjną
pocztą lub drogą elektroniczną (mail
szyfrowany).

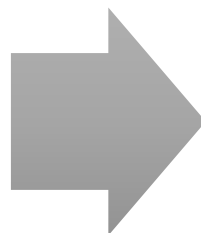
W przypadku, gdy rodzic zastępczy/dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej złożył w poradni wniosek o wydanie orzeczenia, kogo wpisuje poradnia w miejscu „dane rodziców: imiona i nazwiska, adres ich zamieszkania”?

Poradnia wpisuje imiona i nazwiska rodziców, jak również próbuje pozyskać ich adresy zamieszkania.

Czy w przypadku informacji o śmierci jednego z rodziców lub pozbawieniu praw rodzicielskich jednego z rodziców poradnia może stosować adnotacje w tym zakresie w dokumentacji?

Poradnia wpisuje **tylko i wyłącznie** imiona i nazwiska rodziców na podstawie aktu urodzenia dziecka wystawionego przez USC.

Czy przy wydawaniu orzeczeń o kształceniu specjalnym niezbędne jest zaświadczenie od lekarza specjalisty (w przypadku autyzmu - psychiatry, niepełnosprawności ruchowej - neurologa, ortopedy itp.).
I czy w przypadku badań kontrolnych i wydawania dokumentu na kolejny etap wystarczające jest zaświadczenie od lekarza medycyny rodzinnej?

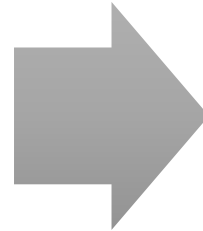
Jeżeli w zaświadczeniu od lekarza medycyny rodzinnej ujęty zostanie zapis, że zaświadczenie wydawane jest na podstawie badań wykonanych przez lekarza specjalistę, np. neurologa czy psychiatrę, to takie zaświadczenie jest wystarczające. Jednakże wskazane jest otrzymanie zaświadczenia bezpośrednio wydanego przez lekarza specjalistę, ponieważ tylko taki lekarz może stwierdzić, np. autyzm wczesnodziecięcy.

Jeżeli poradnia otrzymuje informacje o długich terminach oczekiwania na wydanie zaświadczenia od lekarza specjalisty, wtedy kieruje rodziców do lekarza rodzinnego posiadającego dostęp do informacji związanych z leczeniem dziecka, z prośbą o wystawienie wyżej opisanego zaświadczenia.

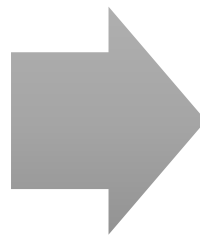
W sytuacji, gdy rodzice są w konflikcie, (rodzic nr 1 wyraża zgodę na terapię, rodzic nr 2 ustnie nie wyraża zgody na terapię), czy poradnia powinna kontynuować terapię (odnotowując niezgodę jednego z rodziców), czy też zawiesić terapię i wystąpić do sądu o zabezpieczenie terapii dziecka?

Przed wszystkim poradnia musi uzyskać stanowiska rodziców na piśmie, informując ich, że dopóki nie będzie z ich strony porozumienia w sprawie terapii dziecka i wyrażenia zgody na jakiegokolwiek działania PPP, pomoc nie będzie mogła być udzielona, a dyrektor PPP będzie zobligowany o tej sytuacji poinformować sąd rodzinny.

Rodzice są po rozwodzie, mają pełne prawa rodzicielskie - czy wystarczy na wniosku np. o badanie psychologiczne/pedagogiczne/logopedyczne lub na wniosku o wydanie orzeczenia o kształceniu specjalnym podpis tylko jednego rodzica, a drugi przesyła oświadczenie mailem, że wyraża zgodę na takie działania? Czy jednak należy egzekwować zgodę też drugiego rodzica w oryginale (przesyła pocztą lub osobiście składa podpis na wniosku)?

Wystarczy podpis jednego rodzica. Jeżeli poradnia nie posiada informacji o konflikcie rodziców, drugi rodzic nie musi podpisywać wniosku.

Czy ustna informacja od jednego z rodziców, że „dziecko wychowuje się w rodzinie pełnej i drugi rodzic zgadza się na badanie oraz wystawienie dokumentu przez poradnię” jest wystarczająca, by wykonać działania, o które wnioskuje ten rodzic? Jak udokumentować to, że taką informację podałeś?

Tak, jest wystarczająca. W sytuacjach konfliktowych lub przy domniemaniu konfliktu nie należy przyjmować ustnych informacji. Wszystkie informacje powinny być w formie pisemnej

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi uwzględnia zróżnicowanie jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, które powinny być rozumiane nie tylko jako rezultat wewnętrznych cech ucznia, mogących wynikać z jego trudności, ale także jako efekt oddziaływań edukacyjnych oraz środowiskowych. Ważne jest wzięcie pod uwagę otoczenia ucznia, które może zarówno wspierać, jak i utrudniać proces kształcenia i wychowania. Takie podejście pozwala na identyfikację potrzeb edukacyjnych w szerszym, niż tylko indywidualne predyspozycje rozwojowe, kontekście. Ważne jest odniesienie się do warunków otoczenia, w jakim uczeń funkcjonuje. Dlatego też, przy ocenie zróżnicowania potrzeb edukacyjnych ucznia, należy wziąć pod uwagę, że przyczyny niepowodzeń szkolnych mogą być szersze, niż tylko czynniki wewnętrzne. Należy sprawdzić jak uczeń funkcjonuje w środowisku rówieśniczym, szkolnym rodzinnym, jaki ma system wsparcia, predyspozycje, zainteresowania. Dzięki temu można w pełni ocenić, czy i jak czynniki zewnętrzne wpływają na funkcjonowanie edukacyjne i na tej podstawie zaplanować działania wspierające oraz ocenić jakie potrzeby ma dany uczeń

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna

W myśl § 2. ust.2 z dnia 9 sierpnia 2017 r. Rozporządzenia MEN w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, t.j. Dz. U. 2023, poz. 1798, potrzeba objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną wynika z:

- niepełnosprawności;
- niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- zaburzeń zachowania lub emocji;
- szczególnych uzdolnień;
- specyficznych trudności w uczeniu się;
- deficytów kompetencji i zaburzenia sprawności językowych;
- choroby przewlekłej;
- sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- niepowodzeń edukacyjnych;
- zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi;
- trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Dziękuję pięknie za uwagę

Mariusz Wielebski – dyrektor PPP w Pabianicach
dyrektor@ppppabianice.eu